

צא ולמד: התנהלות ההפסקה

מס' אזורים: 5-10

זמן שהייה: 5-10 דקות, ביחס הפוך למס' האזורים

הכן

ההפסקות בבית הספר, בין אם זו הפוגה קצרה לחילופי מורים ושיעורים ובין אם זו הפסקה ממושכת לאכילה, משחק ופעילות חברתית, הן זמן יקר עבור תלמידים ומורים כאחד. יש תלמידים המחכים להפסקות, והשיעורים עבורם הם בחזקת הפרעה מתמשכת ביניהן. עבור תלמידים רבים, המתמודדים עם קשיים ואתגרים לימודיים, ההפסקות הן הזמן להפגין כישורים שלא תמיד באים לידי ביטוי או מוערכים בין כותלי הכיתה. עבור לא מעט מהתלמידים זמן ההפסקה הוא מקור לחששות ותסכולים. מהם שאינם מוצאים לעצמם תעסוקה, מהם שנתקלים באתגרים ובקשיים חברתיים ויש שאף חשים מאוימים מהן. בכל בתי הספר ישנם נהלים ותכניות שנועדו להבטיח כי זמן ההפסקה ייטיב עם התלמידים וישמש להפוגה ולהנאה, להתרעננות ולחידוש הכוחות.

עבור צוות בית הספר זמן ההפסקות משמש לרוב לארגון חומרי למידה, לתיאום בין עמיתים או לקבלת תמיכה ואזן קשבת בחדר המורים. לעתים מוטלים על המורים תפקידים שונים בהפסקות, להבטחת שלומם של התלמידים, לעתים מנוצלות ההפסקות לשיחה אישית עם תלמיד, ל"סגירת קצוות" בעקבות שיעור שהסתיים, ומקצתן משמשות להתרועעות חברתית, כפי שהן עבור התלמידים.

בהיות ההפסקות במהותן זמן חופשי ולא מתוכנן, הן יכולות לחשוף את הנורמות הבית ספריות ואת המוסכמות הלא מוצהרות ולהציף את המתרחש בבית הספר מתחת לפני השטח. ההפסקות משקפות את התרבות הבית ספרית ואת אורחות החיים בבית הספר באופן הכן והישר ביותר.

מתווה זה מציע כלי שיאפשר לך להתבונן בהתנהלות ההפסקה בבית ספרך ולבחון עד כמה היא מאפשרת לתלמידים ולמורים הפוגה והתרעננות נעימות ומיטיבות.

בטרם תצא לדרך, שווה בדמיוןך הפסקה בבית ספרך ושאל את עצמך את השאלות האלה:

היכן תצפה למצוא את התלמידים בזמן ההפסקה? במה הם יעסקו?

היכן תצפה למצוא את המורים בזמן ההפסקה? במה הם יעסקו?

בעמוד הבא תמצא דף לתיעוד הליכת למידה בנושא התנהלות ההפסקה.

בהתאם למבנה בית הספר ולשטח החצר שלו, תכנן לאן תרצה לצאת וכתוב בראש כל טור אזור אחד שאתה מתכנן להתבונן בו. בהגיעך לכל אחד מהאזורים האלה, התבונן בו על-פי סימני הדרך. בארבעת סימני הדרך הראשונים כתוב בריבוע הקטן את מספר התלמידים או המורים, וביתר השטח תאר את מעשיהם.

שקול להתבונן במגוון מתוך האזורים האלה: כיתות הלימוד, חדרים ייעודיים (חדר מדעים, חדר אמנות, חדר מוזיקה, חדר מחשבים וכדומה), המסדרונות, המזכירות, חדר המורים, הספרייה, חדרי השירותים, הברזייה, מגרש הכדורגל, מגרש הכדורסל, גינת הירק, אזור מתקני הספורט, המדשאה, שטח ריק כלשהו, קבוצת עצים ועוד.

צא ולמד

היעזר בשאלות שלהלן כדי ללמוד מהנתונים שנאספו. שקול להזמין עוד אנשי צוות או תלמידים לדיון.

- באילו אזורים מרוכזים רוב התלמידים?
- במה עסוקים רוב התלמידים? במה עסוקים רוב המורים?
- היכן הופתעת למצוא תלמידים? היכן הופתעת למצוא מורים?
- באילו התנהגויות ופעילויות שכדאי לעודד הבחנת?
- איזו תרבות משחק עולה מתמונת המצב?
- אילו מערכות יחסים נחשפות בין התלמידים? בין אנשי הצוות? בין התלמידים לאנשי הצוות?
- איזו תרבות בית ספרית משתקפת בתמונת המצב?
- היזכר אילו פעילויות נעשו בבית הספר לשיפור האקלים בהפסקות ולארגוןן.
- עד כמה הן באות לידי ביטוי בתמונה הנפרשת לפניך?
- מי תרצה שיצא ללמוד את ההפסקה בפעם הבאה?
- אילו תהליכי למידה תרצה ליזום בצוות? מי תרצה שיוביל אותם?

[שאלות נוספות ללמידה](#)

התנהלות ההפסקה

החינוך היעיל ביותר הוא לאפשר לילד לשחק בדברים נפלאים. אפלטון				
סימני הדרך				
כמה תלמידים עסקים בפעילות קבוצתית? מה הם עושים?				
כמה תלמידים שקועים בפעילות לבדם או עם ילד או שניים? מה הם עושים?				
כמה תלמידים נראים בודדים או משועממים? מה הם עושים?				
כמה מורים נמצאים באזור? מה הם עושים?				
אירוע או התרחשות שמשכו את תשומת לבך:				
מפגעים או ליקויים בטיחותיים שהבחנת בהם:				